

RENAȘTEREA

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

„Copiilor, ascultați de
părinții voștri întru toate;
că aceasta este bine plă-
cut înaintea Domnului“.

Coloseni 3, 20

„Cei 7 ani de acasă”

Această zicătoare românească este rezultatul unei îndelungate experiențe. E folosită pentru a arăta lipsurile, scăderile, sau calitățile cuiva. E o fină ironie a poporului, sau o notă de distincție. Ea cuprinde un mare adevăr, și anume: în casa părintească în familie, din fragedă copilărie se pune temelie formării omului de mâne. Este această temelie bună, solidă, pe ea se va putea clădi orice și va rezista; este ea rea, slabă, nu va rezista. Pecetea calităților sau defectelor omului de mâne, o dă grija, sau neglijența părinților față de formarea sufletului copilului. După cum spune apostolul Pavel în Epistola primă către Corinteni: pot fi zece mii de învățători, rămâne un singur părinte. Odată se naște trupește un copil, odată se naște și sufletește. Chiar dacă teoretic renașterea sufletească e cu puțință, ea e foarte grea, deci și foarte rară; ea nu este o puțință a masselor omenești ci a celor pușini.

O uriașă răspundere deci au părinții și față de copii, dar și față de societatea omenească și față de Dumnezeu, în îndoita lor îndatorire: de a se îngriji de buna desvoltarea sufletească a copiilor lor.

Dar dacă din jireasca și instinctiva dragoste față de micile lui vlăstare, un părinte le hrănește, le curăță, îi apăra de pericole, străduindu-se să crească cât mai voinici, cât mai frumoși, adeseori nu tot aceeași grije o pune pentru formarea sufletului lor. Această grije pentru alții e mai puțin importantă, pentru alții e o sarcină prea grea, cu toate că ea este piatra din capul unghiului în viața omenească. Ei trebuie să-i dăm cel puțin o egală atențiune, ca și desvoltării trupesti. E important pentru omul de mâne, urmașul nostru, să fie mândru la statură, robust, sănătos, capabil de muncă, dar mai important este să aibă un suflet mare, să fie om luminat, cinstit, drept,

chibzuit la fapte și vorbe, iubitor de adevăr, iubitor de semenii, cinstitor de lege și de Dumnezeu. Omul frumos la trup poate fi frumos și la suflet, dar tot atât de ușor poate fi urit la suflet. În acest din urmă caz este o nenorocire pentru sine și pentru societatea în care trăiește. Toate calitățile lui trupesti rămân în umbră. Și invers, frumusețea sufletească imprimă o notă de distincție, urâteniei și defectelor trupesti.

E întrebarea, cum un părinte, și familia, poate contribui la formarea sufletului copilului? Pe două căi: prin învățatura cea bună și exemplul cel bun. Sufletul copilului e ca pământul cel bun, care așteaptă să fie sămănat, udat, plivit, pentru a aduce rod bun sau rău. Este foarte simțitor și foarte primitiv. Cu o hărnicie neîntrecută, observă totul în jurul său și adună, ca o albină, tot ceace aude și vede.

N'are putere de a distinge ceace este bine de ceace e rău. Această grije cade în sarcina celor din jur. De aceea copilul trebuie să audă numai cuvinte frumoase, să vadă în jur numai fețe vesele, priviri pline de blândețe și dragoste. Cuvintele urite, sudalmele, certurile, batjocurile, privirile întunecate, frunțile încrățite sunt ca neghina care prințând în sufletul lui fraged, îi rămân pe viața întreagă.

Precum cuvintele la fel și faptele. Exemplul este a doua formă și poate cea mai importantă, care contribuie la clădirea sufletului. El poate strica totul dacă se contrazice cu cuvântul.

Dar cu ori câtă grije va fi educat copilul, inevitabil, în familie chiar ajunge în legătură și cu societatea omenească înconjurătoare, la câțiva ani ajunge în legătură cu alți copii, creșcuți uneori în împrejurări mai puțin favorabile, și dela acest mediu înconjurător prinde și învățături rele și pilde rele. Acestea sunt buruiana cea rea

care trebuie smulsă cu grije dar și cu hotărâre. Copilul singur nu are această puțință, mintea lui, care numai adună încă nu este în stare să distingă ce este rău de ce este bine, iar voința lui e prea slabă pentru a lupta împotriva răului. Și primele rele pe care copilul le învață, din contactul cu mediul înconjurător, sunt cuvintele urite, sudalmele, minciuna, furtul, dorința de a schingui pe cei mai neputincioși, de a strica obiectele cari nu-i plac, de a bate etc.

Îndată ce s'a observat (și e ușor acest lucru), un rău trebuie cercetat izvorul, ferit de mediul din care s'a molipsit și combătut până la extirpare, cu blândețe iar în cazul încăpățănării prin sancțiuni.

În această îndoită grije a formării sufletului, are precădere, grija pozitivă, adică ceace sa-meni, față de grija negativă, adică plivitul.

În grija pozitivă, în alegerea seminței celei bune, e necesară o ierarhizare. Copilul trebuie format pentru viață. Dar în viața bunurile sufletești au diferite valori. Unele mai importante, altele mai puțin importante. Unele temeuri din cari trebuie să se inspire viața, altele cari numai decurg din ele.

Pentruca omul de mâne să fie cinstit, iubitor de adevăr, de dreptate, altruist, capabil de a se jertfi pentru alții, pentruca el să aibă o concepție largă despre viață, să n'o reducă numai la grijile materiale ale zi-

lei, copilului de mic trebuie să i se dea învățatura și pilda creștinească. Chipul blând al Mântuitorului câștigă ușor sufletul copilului. Învățatura Lui oricât de adâncă și importantă, cuprinsă în pilde, e ușor de prins și de înțeles. Exemplul vieții lui pământeste e un ideal. Nevinovăția copilului se apropie de curățenia divină a lui Iisus.

Fărămă cu fărămă adevărul evanghelic pătrunzând în sufletul fraged, va rodi însutit rod bun și de calitate superioară.

Au doară poate fi învățatura omenească atât de bună ca cea dumnezeiască? Au doară pot fi înlocuite adevărurile evanghelic, cu toate adevărurile omenești? Au doară poate fi înfățișat idealul omenesc mai bine, decât prin viața lui Hristos?

A lipsi copilul de această învățatură, însemnează a-l lipsi de ce este mai bun, voind totuși a recolta rodul bunătății.

Lumea nouă, în care societatea omenească cu avânt eroic tinde tot spre mai bine, stărbind din rădăcină relele trecutului, cere oameni noi, formați în duhul binelui, iubirii, jertfelniciei. Acest duh îl găsim din abundență revărsat în învățatura evanghelică. Ea deci trebuie să stea la temelul vieții sufletești. Prin ea, cei 7 ani de acasă, devin o notă de distincție pentru orice om indiferent de familia, mediul sau cultura în care se plămădește sufletul copilului.

Prot. Dr. L. G. MUNTEANU

PRASNICUL DELA ALBA IULIA

Slujba Arhierescă

Prin larga bunăvoință a Prea Sfințitului nostru Episcop Nicolae, din inițiativa P. S. Episcop Policarp Morușca, în ziua de Duminecă 29 August, Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul, la Catedrala ortodoxă din Alba Iulia, a avut loc un înălțător praznic ortodox.

Încă din primele ore ale dimineții credincioșii de prin satele din jur și oraș au început să se adune la sfântul locaș de închinare în Cetatea Bălgradului purtătoare de suferințe și biruinți.

La orele 8 dimineața a început slujba Utreniei și mărturisirile credincioșilor.

La orele 10 și jumătate a început sf. Liturghie oficiată de P. S. Sa Episcopul Policarp și P. S. Episcop Partenie Ciopron, înconjurați de un sobor de preoți, format din: P. C. Prot. stavr. pens. V. Păcurare, Protosinghel Gh. Baci, Protos. T. Teacă, Protos. P. Dubneac, Pr. M. Grecu, stareț I. Bolchiș, Prot.-diacon T. Daian și ierod. Teodosie.

Răspunsurile au fost date în mod înălțător și armonic de către corul bisericii catedrale de sub conducerea dlui V. Matei.

Predica P. S. Sale

La priceasnă, P. S. Sa Episcopul Policarp, rostește cuvânt de învățătură poporului adunat la sfânta rugăciune, cari au umplut marea catedrală până la refuz.

P. S. Sa desprinde grai din învățătura Evangheliei zilei cât și din a prasnului, arătând că Sfântul Ioan Botezătorul, a cărui sfârșit pământesc biserica dreptcredincioasă îl prăznuște la 29 August în fiecare an, a fost un erou, căzut la datorie pentru că a muștrat aspru pe Irod împăratul care trăia în fărădelege. „Nu ți-se cuvine să ai de soție pe femeia fratelui tău“ (Marcu cap. VI, 14—30).

„Pildă de învățătură — spune P. S. Sa, — atât de simțită pentru zilele noastre, când se cere caracter și cinste atât dela bărbați, femei cât și dela copii“.

P. S. Sa Episcopul Policarp, spune apoi, că dacă astăzi la această slujbă, P. S. Sa Episcopul Nicolae din pricini binecuvântate nu a putut lua parte, dacă bunul Dumnezeu va ajuta, la 8 Noemvrie, când această biserică-catedrală își are hramul, va veni.

„Acest sfânt locaș de închinare — din cetatea Viteazului Mihai și a nemuritorilor martiri Horea, Cloșca și Crișan, — această măreață catedrală și așezământ, astăzi îmbracă haină de Mănăstire, merit a fi așezământ călugăresc, unde se vor înălța zi și noapte rugăciuni pentru pace și mântuire — după care însătează și aleargă astăzi sufletul neamului românesc.“

Dacă mănăstirile noastre ortodoxe

în trecut au fost dărâmate, astăzi Mănăstirile se ridică și în ele se renaște o viață aleasă.

Biserica nu poate fi învinsă pentru că a fost și este ridicată din credința și dragostea poporului. Biserica a crescut împreună cu noi, ne-a călăuzit dela leagăn, ne-a ajutat peste veacuri și ea ne va fi scut și mângâiere și pe viitor.

Biserica este o realitate istorică, dar nu s'a schimbat și nici nu s'a abătut dela adevăr, ci caută și azi să îndrumeze noile curente de viață. Biserica este a poporului și alături de popor pentru că și slujitorii ei, Preoții și Arhiepiscopii, din popor au eșit.

Prea sfinția Sa Episcopul face apel către credincioși ca toți să se strângă în jurul Bisericii străbune drept măritoare, încât preoții dela cealaltă strană — uniții — să vie acasă, după cuvântul și dorința Mântuitorului Hristos, „ca toți să fie una“.

Slujbă pentru Eroi și Taina Sf. Maslu

După otpust, s'a slujit Parastas pentru Eroi neamului căzuți la datorie pentru Patrie, neam și desrobire, după care P. S. Sa Episcopul Policarp, ajutat de 7 Preoți și Diaconi a oficiat Taina Sf. Maslu.

Sutelor de credincioși li s'au împărțit apoi anafora și au fost miruiți și stropiți cu apă sfințită.

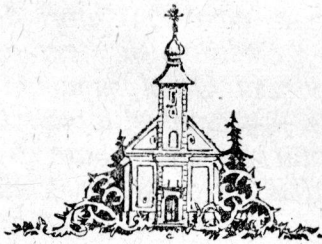
La acest praznic au luat parte și autoritățile orașului atât civile cât și ale armatei.

Prasnul dela Alba-Iulia a fost un prilej de înălțare duhovnicească pentru cei ce muncesc și se roagă.

Ierom. I. BOLCHIS

stirii se va ruga neîncetat Bunului Părinte ceresc, ca să le împlinească toate dorințele și să le vindece toate rănile. Starețul dela Rohia e tânăr de ani, dar e bătrân de înțelepciunea cea adevărată. Pentru aceasta e iubit și stimat de toți credincioșii care l-au văzut și l-au cunoscut. Vorba lui iesă dela inimă și intră la inimă, unde crește, înflorește și dă roade.

A vorbit apoi părintele protopop Teodor Ciceu despre darurile sfintei Bisericii. A prins a spune părintele protopop că „noi mergem la mănăstire cu cântare de mărire“, fiindcă tot ce avem frumos, bun și folositor am primit dela sfânta Biserică în dar. Noi iubim Biserica fiindcă ea ne-a dăruit numele de creștin, credința mântuitoare, viața sfântă, libertatea și fericirea cea adevărată, religia cea dumnezeiască, sărbătorile, preotul, Sfânta Scriptură, legătura

cu sufletele celor mutați și cu sfinți, nădejdea vieții viitoare și multe alte daruri care nu se pot spune și prețui. In mod special iubim Biserica noi Români a spus părintele protopop, fiindcă tinda ei ne-a fost cea dintâi școală, ceaslovul și octoiul cel dintâi abecedar, iar preotul cel dintâi dascăl. In liniștea nopții nu se auzea decât glasul hotărât și plin de credință al părintelui protopop și suspinul miilor de pelerini, care ieșia din suflete să facă loc bucuriei, roadă a bunei vestiri.

La sfârșit a vorbit părintele protosingel Emilian Birdaș, care a arătat rostul durerii pe calea mântuirii. A spus cuvioșia sa că durerea apropie pe om de Dumnezeu, durerea înobilează sufletul, durerea îndumnezeiește. Dumnezeu nu se poate vedea numai printre lacrimi. De aceea să ne purtăm durerile cu seninătate,

să nu le blăstămăm, ci să mulțumim lui Dumnezeu că ne dă ocazie să putem suferi.

Duminecă la orele 4 un sobor de preoți dintre cei mai tineri au săvârșit Sfânta Liturghie pentru împărțășania miilor de credincioși care s'au mărturisit în timpul nopții.

La oarele 9 sosește Prea Sfinția Sa Episcopul NICOLAE al Clujului, însoțit de consilierul Pavel Șendrea și diaconul catedralei Sever Suciu. După primirile obișnuite dela poarta din sat și poarta de sus a mănăstirii făcute de protopopul tractual și starețul mănăstirii a început Liturghia Arhiepiscopiească la care Prea Sfinția Sa a fost înconjurat de toți preoții din tract. In cadrul acestei sfinte Liturghii, ca semn de prețuire pentru hărnicia sa, ieromonahul Iustinian Chira a fost hirotosit întru protosinghel, iar teologul Ioan Baba hirotosit întru diacon. Răspunsurile au fost date de corul bisericii din Cioțiș, protopopiatul Baia-Mare.

La sfârșitul Sfintei Liturghii a predicat Prea Sfinția Sa Nicolae, mănecând dela cuvintele psalmistului: „Cine este Dumnezeu, mare ca Dumnezeuul nostru? Tu ești Dumnezeu carele faci minuni“. Și de data aceasta ca de toate dățile Prea Sfinția Sa a arătat poporului că Dumnezeu este acela care ne-a făcut, ne hrănește ne poartă de grijă și ne mântuește. Dumnezeu este acela care a făcut și face minuni. Dumnezeu îngheață frunzele copacilor și îi înfrunzește iarăși. Și tot Dumnezeu face să înflorească dragostea, credința și nădejdea în sufletele înghețate de duhul rece al celui rău. Minuni se fac și astăzi și încă multe, numai că nu le pot vedea decât cei binecredincioși. Noi toată nădejdea o punem în Dumnezeu, care a ascultat rugăciunile moșilor și strămoșilor noștri și i-a scos din toate năpastele și care ne va asculta și pe noi, căci nu este Dumnezeu mare ca Dumnezeuul nostru.

A vestit apoi bucurie mare, adusă din lunga și rodnică sa călătorie la Moscova, că în ciuda tuturor veștilor

Hramul dela Rohia

Ca și în toți anii și în acest an au fost la Rohia potop de credincioși din toate laturile Ardealului de sus. Au fost de față toți preoții din Protopopiatul Lăpușului, ba au fost și din protopopiatul Baia-Mare, Dejului, Bistriții și chiar dela Reghin.

La sfârșitul slujbei de seară bunul și harnicul stareț Iustinian Chira a arătat miilor de pelerini rostul și foloasele mergerii la mănăstire. Le mulțumește apoi pentru dragostea lor față de acest locaș de închinare și le făgăduiește că soborul mănă-

FOILETON

Atitudinea Românilor din scaunul Mureșului față de Unirea cu Roma (1699)

Unul dintre evenimentele cele mai importante din viața Românilor din Transilvania a fost fără îndoială Unirea cu Roma (în 1699-1701). A avut urmări incalculabile în conștiința adânc și prelung zguduită a Românilor subjugăți. Ecolul dureros, provocat de această unire, are răsunet până și în zilele noastre, după două veacuri și jumătate. Volume întregi ar trebui scrise, spre a se cunoaște ce imense frământări și suferințe morale și materiale au cauzat fraților noștri înaintași în cursul secolelor. Numai după ce se vor publica mulțimea de documente, — atâtea din ele secrete, ce stau ascunse și necunoscute din diferite arhive din Roma, Viena, Budapesta și ale altor orașe și județe transilvane, și, ca și în cele particulare ale fruntasilor diferitelor confesiuni, cari au avut la timpul său un rol în promovarea sau împedecarea acestei uniri — se va vedea clar și integral la ce tortură seculară au fost supuși bieții Români săraci și fără învățătură, pentru ași părăsi siliți credința strămoșească, care în bezna întunecului, de aprigă și neindurată stăpânire străină, singură de lumina și întreținea vie nădejdea într'un viitor mai bun și fericit. Iezuții și puterea politică catolică au întrebuințat toate mijloacele imaginabile de presune pentru a câștiga

pe Români la noua lege a Romei. Armele erau: minciuna, promisiuni fără bază realizabilă, falsificări de acte și fapte, bătăi și arestări pe decenii, toate acestea se practicau zi de zi, numai turma noilor credincioși să crească. Vechii stăpâni politici calvini și luterani nu voiau cu nici un preț să scape din mâinile lor sângeroase turma românească, a cărei vlagă o storceau de sute de ani, și fără stăpânirea ei prevedeau, că puterea lor va apune pe vecie. Acesta e temelul adevărat al opunerii clasei dominante calvine și luterane de a trece la catolici Români transilvani, cărora li se promisese de Împăratul toate privilegiile, multe și mari, ale catolicilor.

Hotărârea sinodului din Alba Iulia, în 7 Octomvrie 1698, compus din episcopul Atanasie și 38 protopopi — manifestul e iscălit în fals și de protopopi cari n'au existat — de a accepta Unirea cu Roma, a produs o vie neliniște în sânul poporului român, dar și în clasa conducătoare politică străină, care era convinsă, că supușii români nu doresc unirea, de aceea pune la cale proteste la Împăratul, cerând să se asculte credincioșii români și preoții lor sat de sat. Spre acest scop, chestiunea a fost adusă înaintea dietei din Alba Iulia, din 20 Oct.-12 Dec. 1698, care și decide să se facă o anchetă oficială în toate satele transilvane, pentru a se lămurii deplin, dacă Români vreau de bună voie să se unească cu catolicii ori cu alte confesiuni recepte. Rezultatul trebuie prezentat la proxima dietă din Sighisoara ce avea să se țină din 20 Ian.-20 Febr. 1699.

Deci timpul era scurt, și în grabă totuși dorita anchetă s'a făcut, și se pare în tot cuprinsul Transilvaniei. Din aceasta anchetă atât de prețioasă am publicat până acum numai declarațiile preoților și credincioșilor români, din o parte din satele din jud. Cojocna (protopopiatul Călata) și din cele din jurul orașului Hațeg, din jud. Hunedoara. (vezi revista „Renașterea“ Cluj, 1947 nr. 20-23 și 1948 nr. 29-30). Acum lăsăm să urmeze mai jos alte două anchete, făcute în 31 sate din scaunul Mureșului, în Ian. 1699, și care asemenea ne arată atitudinea ostilă a Românilor de atunci față de unirea cu Roma. (In parte aceste anchete au fost relevate și de Dl Traian Popa în *Monografia orașului Târgu-Mureș*, Târgu-Mureș 1932, p. 206-207):

I.

Mărit Guvern Regal, nouă bun stăpân! Dumnezeu să țină pe Măritile Voastre în bună sănătate!

Mărite Guvern Regal vrem să dăm de știre M. Voastre, că porunca M. Voastre din ultima dietă din Alba-Iulia (20 Oct.-12 Dec. 1668) a sosit în Scaunul nostru, ca să convocăm cât mai neîntrâziat pe preoții români și credincioșii lor în districte numite spre a le ceti în fața lor rezoluția M. Sale Împăratului, că cine în ce situație vreau să rămână sau cu care din cele 4 religii recepte din Transilvania, vreau să se unească, și deciziunea acestora, fie a preotului, fie a credincioșilor deosebit, fie a acestora împreună, s'o scriem conform

rele, acolo poporul e adânc credincios, și preoții se bucură de aleasă cinstitie.

A urmat apoi botezul pelerinilor cu apă sfințită, un grup de șapte preoți au slujit sfântul maslu celor suferinzi, iar când cele ale Mariei s'au sfârșit au urmat la rând cele ale Martei în chioșcul cu frunză

verde așezat la umbră de codru des.

Pela orele 3 toate au luat sfârșit. Prea Sfinția Sa s'a reîntors la reședință, pelerinii pela casele lor, iar mânăstirea a rămas liniștită în inima pădurii să se roage lui Dumnezeu pentru toți și pentru toate până la altă Sfântă Marie Mare.

ASISTENT

O nouă mărturie

Din isvorul credinței străbune, și din puterea brațelor vâjnoase a statornicilor noștri enoriași din parohia Agârbiciu-Cluj, a ieșit în ziua de 28 Iulie a. c., un nou început de așezământ veșnic, fundația bisericii ortodoxe.

În ciuda impasurilor financiare, fără colecte, fonduri sau ajutoare, credincioșii noștri de aci, s'au nevoit prin muncă benevolă a dărâma o stâncă „Codrișor” înaltă de 5 metri din mijlocul satului, lucrând peste 50 zile întreagă suflarea satului, dela 8 ani până la octogenarii înălbiți, denivelând și pregătind terenul doritei noastre biserici.

Nu ne-a lipsit inițiativa și concursul indispensabil al Dlui inginer N. Mărințuș, fiu al satului, care și-a făcut din suflet ideal și apoi drojdie pusă în aluatul plămădirii temeliei

și care a condus lucrările atât de exploatare a 2 parchete, cât și de edificare.

Rezistențele întâmpinate și complexitățile de înțeles în sânul credincioșilor a știut bine a le dirigui Prea Cucernicia Sa Păr. Protopop al Clujului Fl. Mureșanu prin preotul locului și primepitropul Șandor Ioan Șoferu, cari a trebuit să se facă rău cu cei buni și bun cu cei răi, indemnând prin rugă și slujbă comitetele să fie întărite în credință.

E o nouă mărturie că acolo unde se lucrează pentru locaș dumnezeesc și fără mulți bani, se împreună puterile, se întrec brațele și progresul e adevărat prin pietrele mari ce așteaptă rostuire, pentru a se arăta cu vremea monumente nepieritoare.

Preot Mocanu Traian

»Dascălul cel bătrân« Ilie Șulariu

În ziua de 22 August a. c. moartea fulgerătoare a răpus pe bunul creștin și vrednicul cantor de biserici ort. rom. din Râpa de Jos, învățătorul dir. pens. Ilie Șulariu, în etate de 70 ani.

Prin trecerea la cele veșnice a dascălului Ilie Șulariu, Biserica noastră pierde un exemplar rar de pilduitor creștin, un adevărat apostol devotat și binefăcător, iar Neamul Românesc, un valoros patriot.

S'a născut în anul 1878 Iulie 20, în comuna Râpa de Jos, jud. Mureș, dintr'o familie onorabilă de vechi

dascăli. La insistențele micului Ilie, vrednicul său părinte îl trimete la liceul grăniceresc din Năsăud unde reușește să se situeze în rândul întâi, cu note „eminent”. Trece apoi la Institutul Teologic Șagurian din Sibiu, unde se dedică carierei de învățător.

Legat sufletește de ai săi, de satul natal și de Biserica străbună, se reîntoarce din Sibiu, spre a fi luminătorul și îndrumătorul poporului din mijlocul căruia a ieșit și spre a-și înălța glasul la strănă, în Casa Domnului.

Munca strădanică și zel neobosit a pus în slujba sa.

A fost tată copiilor timp de 50 ani și-un îndrumător înțelept al tinerețului. Comoară de bunătate și modestie.

În vremi de apăsare străină, a străjuit, ca un adevărat tribun valea Mureșului, reușind prin inima lui bună și deschisă, să însufie încredere și curaj celor obidiți. A știut să-și apere Biserica a cărui sfetnic era.

S'a făcut vrednic de vrednicia străbunilor săi.

Arhiva parohiei și paginile ei, vor vorbi peste vremi la cei ce n'au să-l cunoască, cine a fost „dascălul cel bun” Ilie Șulariu.

Amintirea lui, va rămâne plină de lumină și generatoare de fapte pilduitoare.

Pentru faptele sale, a fost ales membru în sinodul protopopesc al Reghinului, unde a fost iubit, stimat și apreciat și Dumnezeu i-a ales ziua înmormântării, ziua de Duminică 22 August „Ziua Domnului”, căci drept era și bine plăcut înaintea lui Dumnezeu, răsplătind prin acea-

stă osteneală și trudă îndelungată.

La trista ceremonie, pe lângă familia îndurerată, au fost de față toți credincioșii comunelor Vătava, Dumbrava și Râpa, împreună cu intelectualii lor.

Serviciul înmormântării a fost oficiat de Pr. Gh. Branea și preotul local Oct. Bodea.

Au vorbit Păr. Gh. Branea, iar din partea, Școalei primare Inv. Dir. Mihail Tomșa,

Fiecare prin cuvinte alese au arătat viața și munca strădanică a acestui fiu al neamului, vrednic de-a fi exemplu viu peste vremi. A urmat apoi elevul de liceu Ioan Crăciun Geandă, care cu talentul tânărului poet, i-a dedicat o poezie, în semnul dragostei ce i-a purtat, pe care a și declamat-o.

Convoiul apoi s'a îndreptat spre mormântul deschis proaspăt, pentruca rămășițele pământești să-și doarmă somnul de veci, lângă scumpul și iubitul său fiu, prof. Simion Șulariu.

Binecuvântat să-i fie lutul, iar sufletul în ceata dreptilor să i fie așezat.

Pr. O. B.

CONFERINȚE RELIGIOASE

Cerc religios

La poalele cetății Ciceului lui Petru Rareș, se află frunțașă parohie Ciceu-Giurgești. Poporul, scoboritor din neamul vechilor voievozi moldoveni, și se impune prin tărie de credință, de lege și de neam. Ascultând de păstori luminați, cari i-au condus de-alungul veacurilor spre binele lor, spre înălțarea credinței și propășirea Bisericii străbune, ei au trecut peste veacuri, rămânând falnice mărturii ale trecutului și mari nădejdi pentru astăzi.

La Ciceu-Giurgești se afla sediul unei școale de cântăreți bisericești, unice pe atunci în nordul Ardealului, și cândva sediu protopopesc.

— Cronicile străbune vorbesc de răvna propovăduitorilor în ogorul

Domnului. Numele lor stă scris în arhiva parohiei precum urmează: Dionisiu Bodea, Vasiliu Bodea, Ioan Bodea, Vasiliu Bodea, Constantin Bodea, Alexandru Baba, azi vrednicul vicar al Sf. noastre Episcopii.

— Urmasul vrednic al celor incrustați în cronici, actualul paroh Agustin Bodea, a dovedit timp de 47 ani de păstorie, dragoste și răvnă pentru fiii Bisericii și ai neamului.

Și'n acest an la 15 August (Adormirea Maicii Domnului), ca'n ceilalți mulți la număr, la aceeași dată, s'a ținut în parohia Ciceu-Giurgești tradiționalul cerc religios.

Chemării Sf. Sale, au răspuns preoții Ilie Prodanic Hășmașul-Ciceului, Gavril Dobrovolschi Negrilești, Danil Rotaru Beclean-Poieni și Pr. Oct. Bodea fiind pentru, câteva zile la

credinței noastre după localitate și timp, și să raportăm pentru dieta apropiată dela Stăgășoara (20 Ian. 20 Febr. 1699). Noi ascultând porunca M. Voastre, în luna Ianuarie 1699 am procedat conform acestea în toate și am scris M. Voastre cele ce urmează:

I. *Remetea*: În 23 Ian. în casa judeului jurat al nobililor: Ioan Erős s'au prezentat: Mașor Matei, Cozma Jacob, Cozma Vastile, Laurențiu, Rucea Ioan, Meszaros Matei, Seller Lengyel Gavril. Declară în acest chip: Ce poruncește Episcopul aceea facem noi fiind cei din urmă, nu putem fi cei dintâi.

II. *Iobăgeni*. în 24 Ianuarie: Lászlo Ioan, Oláh Kincses Ioan, Molnar Andrei, Oláh Laurențiu, raf Grigore, Lászlo Vasile, Lászlo Ioan junior, Io Petru, Oláh Ioan, Kincses Mihail, Molnar, Kádár Nicolae, Oláh Ștefan, ra , Oláh Ioan jun. Kincses Teodor.

Răspund: Vreau să rămână în situația de acum, de religia în care s'au născut nu se despart.

III. *Lăurenți*, în 25 Ian: Popa Dan ne fiind acasă în numele tatălui răspunde fiul său Popa Simion: Ce ne poruncește prelatul nostru aceea fac, fără aceea nu dau un răspuns precis.

Locuitorii: Fekete Ștefan, Fekete Vasile, Radul Ștefan, Balázs Ioan, Moldovan Ioan, Szarka Pavel, Kelemen Simion, Szarka Ștefan, German Vasile, Radul Ioan, Antonfa Ștefan, Kerekes Teodor, Orosz Simion, Orosz Grigore.

IV. *Sard*: Andon Matei, Rác Farkas, Mașor Bucur, Rác Gheorghe.

V. *Veta*: Fogaras Ștefan, Balog Toma, Mold-

vai Ivan, Rác Pavel, Szöcs Todor, Kerekes Ioan.

VI. *Moșuni*: Barsa Petru, Olah Todor, Csorta Petru.

VII. *Bolintinent*: Oprean Teodor și Lukacs Grigorie etc. sunt chemați în Prajd.

VIII. *Sănișor*: Olah Mihail, Szancsul Ștefan.

IX. *Păsăreni*: Moldovan Petru.

X. *Ivănești*: Lazar Ioan, Moldvai Farkas, Ieremiș Nicolae, Moldovan Todor, Moldvai Martin, Duc Alexa.

XI. *Corunca*: Bika Ștefan, Moldvai Vasile, Kercsö Grigorie, Moldvai Ștefan, Moldovan Apostol, Moldovan Todor, Pap Matei, Orosz , Precup Oroszul, Bolka Ioan.

XII. *Bozeni*: Olah Simion, Boldisar Ioan, Ioan, Olah Ștefan.

Răspunsul tuturor este acesta: Vrem să rămânem în situația de acum, în care ne-am născut.

XIII. *Sângeorzul de Mureș*: Preot Popa Vasile. Locuitorii: Meder Sava, Szabados Radul, Moldvai Ursul, Csiki Ștefan, Kenész Gavrilă, Pepelye Ștefan, Kocsis Nistor, Királyhalmi Ștefan, Czizmadia Matei, Karácson Radul, Csiki Ștefan senior, Bucșa Ioan, Farkas Nicolae, Szabados Ioan, Moldvai Mihail, Gabuly Farkas, Farkas Barabaș, Molnar Kelemen, Pepelye Ioan, Maté Ioan, Királyhalmi Andrei, Kocsis Ioan senior, Pepelye Grigorie, Moldvai , Gergely Béres Costan, Csiki Bucur, Moldvai Mirița(?) Kelemen Filp, Mirucza Ioan, Moldvai Ștefan, Moldvai Simion, Moldvai Toma, Duka Ioan, Görög Ștefan, Béres Ioan, Szabó Ioan junior, Moldvai Avram, Moldvai Macavei.

XIV. *Ogari*: Mașor Ioan, Moldvai Ioan, Balázs Andrei tuncor, Mașor Ioan senior.

XV. *Iedul*: Szöcs Todor, Miklos Ioan, Moldovan Petre, Moldvai Todor, Katona Ioan.

XVI. *Tofol (Tofalva)*: Moldovan Costin, Moldvai Ioan, Ursul Ioan.

XVII. *Erneiu mare*: Bucur Gavril, Muntean Petru, Mașor Nicolae, Moldvai Ioan, Moldovan Todor, Olah Bucur.

Preotul cu toți acești credincioși răspund astfel: Noi de religia noastră, în care au trăit părinții noștri, nu ne depărtăm și nici nu vrem să ne depărtăm nici acum și nici de aici înainte.

XVIII. „*Kaal*” (*Călușeni*): În acest sat am aflat trei Români și anume: Beres Dumitru, Valile și Szilágyi Farkas, asemenea decid ca parochia din Sângeorgiu de Mureș.

Conform credinței noastre adevărate și sub pecetea noastră obișnuită am prenotat mai sus rezoluția preoților români și a sătenilor, scriindu-i cu numele și localitatea.

După aceasta Dumnezeu să țină multă vreme pe M. Voastre în bună sănătate.

27 Ianuarie 1699.

Ai M. Voastre supuși servitori: Nagy Ferencz (L. S.) și Nagy István (L. S.) Asesorii jurati ai scaunului Mureș.

Acești doi delegați oficiali au cuprins în raportul lor declarațiile Românilor din 18 sate din valea Nifraului. Raportul al doilea ne dă mărturiile credincioșilor români din 13 sate din dreapta Mureșului. (Va urma)

ȘTEFAN METEȘ

părinți, precum și credincioșii din toate parohiile din jur, un adevărat pelerinaj, o adevărată înfrățire a credincioșilor din comunele din jurul „cetății”. O adevărată zi măreață de sărbătoare.

Utrenia și Sf. Liturghie, s'au săvârșit în sobor. Răspunsurile liturgice, au fost date înălțător de către toți credincioșii, un adevărat cor, reminiscențele vechei școli de cântăreți bisericești, conducătorul fiind vrednicul și ne'trecutul cantor Ion Pop, împreună cu cei patru feciori ai săi, iscusiți în ale stranei.

La pricează, a predicat Părintele Ilie Prodanic, într'un dialect de adevărat bucovinean cu mult suflet și convingere despre Sf. Fecioară Maria, scofând în relief sfințenia, misiunea Ei sfântă pe pământ, blândețea Ei de mamă și mijlocirea Ei la Bunul Dumnezeu pentru iertarea păcatelor și mântuirea sufletelor noastre.

La otpust, Părintele președinte și gazdă Aug. Bodea, predică pe limba vechilor cazanii, despre Sf. Noastră Biserică dreptmăritoare, ca vestitoare a adevărului creștin și mamă duhovnicească a poporului român. „La lumina” Ei, a văzut Neamul nostru lumina cărții și calea mântuirii. „Părinții și strămoșii au știut să și-o apere, să și-o iubească, de aceea au biruit nevoile și necazurile vremilor cumplite” — „Sângele lor, a fost sămânța biruinței și a libertății noastre de azi”. Ne-au lăsat pildă și porunca, de-a ne arăta vrednici de vrednicia lor“.

A urmat apoi Maslul de obște, săvârșit de 5 preoți, la care un număr de peste 200 de credincioși au primit, cu multă bucurie sufletească

untul de lemn al mântuirii“.

Masa comună, a fost servită în casa ospitalieră a Părintelui gazdă de către vrednica sa preoteasă, cu-o adevărată dragoste de mamă.

A urmat conferința intimă, unde a fost o vădită bucurie și înfrățire, între preoțimea bucovineană moldovenească și ardeleană.

Trebuia să remarcăm edificatoarele cuvinte rostite de Dr. A. Peter, deși laic un adevărat creștin devotat Bisericii creștine.

Chemării dangătului de clopot dela Biserica din deal i-au răspuns același impresionat număr de credincioși și pelirini. S'a săvârșit Vecernia, la sfârșitul căreia a predicat Părintele Gavril Dobrovolschi Negrilești, despre: „Pericolul sectar pentru Biserica și Stat”. „Originea sectelor: America”. „Străini de interesele Statului și a Bisericii noastre, lucrează în felurite chipuri meschine să ne destrame și din nou să ne stăpânească“.

C. Sa, a arătat cu multă sfințire datorica ceasului de față de-a ne păstra neștirbită credința încheind „Vai și amar va fi acelaia, care-și vinde sufletul și Țara pentru bani și vorbe străine“.

La sfârșit Păr. Aug. Bodea, mulțumește C. Preoți și credincioșilor anunțând viitoarea conferință în parohia Hășmașul-Ciceului, la data de 14 Septembrie a. c., iar în parohia Negrilești la 26 Octombrie.

Seara, tineretul a dat o frumoasă serbare cultural-religioasă, care a fost primită cu multă bucurie de toți poporenii.

O zi de adevărată bucurie și-un adevărat praznic creștin.

Pr. O. BODEA

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Moșilor, care vând produse casnice, din județele: Alba, Arad, Bihor, Cluj, Caraș, Hunedoara, Severin și Turda, li se admite să-și vândă marfa pe orice piață, fără să fie obligați a plăti taxă după locul ce-l ocupă la vânzarea marfei.

Autorizația pentru comerț o pot obține deasemenea, fără să mai plătească vreo taxă.

Gospodarii care n'au predat până la data de 15 August a. c. cotele de lână fixate de Minister, mai-pot preda aceste cote, fără să fie pedepsiți, până la 1 Oct. a. c., dacă până în momentul predării nu li s'au făcut acte de dare în judecată.

La Brașov se va deschide un spital cu 25 paturi, unde se vor trata bolnavii suferinzi de cancer.

Spitalul va fi prevăzut cu toate aparatele necesare pentru a ajuta cât mai bine bolnavilor, ce suferă de această boală necruțătoare.

Ministerul Agriculturii a deschis, pentru fete, o școală de agricultură în comuna Borșa (jud. Cluj), unde — după doi ani de școlaritate — elevele primesc o diplomă, ce le dă drept să ocupe un serviciu plătit de Stat.

Invățământul și întreținerea în școală sunt gratuite. Se pot înscrie muncitoare absolvente a patru clase primare între vârsta de 18—35 ani. Examenul de admitere se dă în ziua de 16 Sept. c. ora 9 dimineața.

EXTERNE

Criza din Franța. Cu toate încercările pe care le-au făcut marii bărbați ai Franței n'au reușit să alcătuiască un guvern care să mulțumească pe reprezentanții tuturor partidelor politice.

Di Maurice Thorez a declarat că „numai un guvern de uniune democratică va fi în stare să rezolve gravele probleme ale ceasului de față“.

Moscova. La sfârșitul lunii August, Guvernul Sovietic a ridicat în fața Guvernelor Statelor Unite, ale Angliei și Franței problema necesității de a se discuta soarta fostelor colonii ale Italiei în Consiliul Miniștrilor de externe, potrivit cu tratatul de pace semnat cu Italia.

Guvernul Marelui Britannie a răspuns inițiativei, cerând ca această conferință să se țină la Paris. Statele Unite și Franța n'au dat nici un răspuns până acum.

Ca să nu iasă din termen, Guver-

nul Sovietic u propus ținerea acestei conferințe pe data de 10 Sept. c.

La începutul lunii acesteia a încetat din viață Di Eduard Benes, fostul președinte al Statului Cehoslovac.

Adormitul a fost un mare om de stat și un bun prieten al Țării noastre.

Serviciul înmormântării s'a desfășurat în piața cea mare din Praga, luând parte pe lângă actualul președinte, Clement Gottwald, întreg guvernul, oficialitățile, corpul diplomatic și un mare număr de cetățeni.

Trista solemnitate a marelui bărbat de stat a fost cinstită și de Ambasada cehoslovacă din București. Di Dr. Krajcik, vicepreședintele Comitetului Central al Cehilor și Slovacilor din România, a elogiât personalitatea și activitatea fiertatului Peședinte.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 4158/1948.

Circulară

În Legătură cu adresa Prefecturii Cluj, Nr. 3437/948 comunicăm următoarele :

Învinduse unele cazuri noi de tifos exantematic, reamintim cucerniceii preoțimi dispozițiunile din ordinul circular No. 5653/1948. XI. 15 și o îndatorăm să participe efectiv, în interesul poporului pe care-l păstoresc, la lupta pe care duc echipele sanitare pentru combaterea tifosului exantematic și altor epidemii, dând tot concursul, celor cari lucrează în această direcție, convingând pe credincioși că măsurile ce se întrepind sunt izvorâte numai din grija pe care o poartă pentru sănătatea poporului.

Cluj, la 6 Sept. 1948

NICOLAE
Episcop

Const. Hașcău
secretar

Nr. 4040/1948

Circulară

Sf. Sinod ne trimete în copie adresa On. Direcțiunii Generale a Poliției din București cu No. 19.084/1948 prin care ne roagă să luăm măsurile necesare pentru combaterea Sectei Penticotaliste, cunoscută și sub denumirea de „Creștinii botezați cu Duhul Sfânt” sau „Biserica lui Dumnezeu Apostolică“.

Secta își are originea în America, iar la noi are două sedii, unul la București în str. Ecaterina Bazilescu No. 155 și al doilea la Arad, în str. Andrei Mureșan No. 5.

Practicile acestei Asociațiuni Sectare contrariu sănătății poporului și siguranței Statului, de aceea On. Direcția Generală a Poliției cu adresa No. 19084/1948 a cerut On. Minister al Cultelor să interzică liberul exercițiu al Cultului ei.

Până vom ajunge în situația de a publica o broșură împotriva ecestei secte, invităm P. C. noastră preoțime să se folosească în combaterea ei de următoarele lucrări:

1. „Cheia sectelor religioase din România” de † Episcop Grig. G. Comșa.

2. „Noua călăuză penru cunoașterea și combaterea sectelor religioase” de † Episcop Grig. G. Comșa.

Di Vincent Auriol, președintele Republicii Franceze, a însărcinat cu formarea noului guvern pe d. Henri Queuille, vicepreședinte al grupului parlamentar radical-socialist.

Desemnarea d-lui Henri Queuille în postul de șef al guvernului este primită în mod diferit de ziarele pariziene. În editoriarul său din „L'Humanite,” Etienne Fajon precizează că țara a ajuns la capătul răbdării și prezice guvernului Queuille o soartă asemănătoare celei a guvernelor precedente.

„Un guvern de uniune democratică în care comuniștii își vor asuma alături de ceilalți patrioți răspunderile care le revin, este singurul care poate promova o politică nouă, o politică de independență și renaștere de progres social și de pace“.

3. „Confesiuni și Secte” de P. S. Arhireul Grig. Leu Botoșneanu.

4. „Sectologie” de Preot Al. Constantinescu.

În afară de lucrările numerotate mai sus, P. C. Preoțime mai poate afla o serie întreagă de lucrări din care să culegă material documentar.

Cluj, la 3 Sept. 1848.

Din încredințarea P. Sf. Episcop

Pr. Aug. Faur
consil. referent.

Secretar eparhial:
Pr. Const. Hașcău

Nr. 3925/948.

Circulară

Sfânta Arhiepiscopie a Craiovei ne aduce la cunoștință ca a exclus din monahism pe monahul Dionisie Iorga din Mănăstirea Bucovașul vechiu, jud. Dolj, pentru abateri dela disciplina monahală.

În cazul că s'ar abate prin Eparhia noastră, nu va fi primit în nici o Mănăstire.

Cluj, la 18 August 1948.

Din încredințarea P. Sf. Episcop:

Pr. Aug. Faur
consil. referent.

Secretar eparhial:
Prot. stavr. I. Rușdea

AVIZ

Aducem la cunoștința studenților dela Academia Teologică ort. rom. din Cluj, că examenele din sesiunea Septembrie se vor ținea între 20-30 Septembrie. Și anume: examenele anuale dela 20—30 Sept., examenul I general în 27—28 Sept., examenul II general în 28—30 Sept.

Dispozițiile privitoare la începutul noului an școlar se vor anunța imediat după reorganizarea învățământului teologic.

Rector:
Prot. stavr. Dr. L. G. MUNTEANU

p. Secretar:
Preot GH. NOVEANU

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj